

Aan alle begeleiders die werken met onze derdejaars voltijdstudenten

Betreft: informatiebrief semester 6, voltijd 3

Inmiddels hebben de studenten de hoofdfase van hun opleiding afgerond of bijna afgerond. Daarmee is het programma wat door alle studenten wordt gevolgd afgerond. Ze hebben de afstudeerfase bereikt. Tijd voor de volgende stap: profilering! Met dit bericht proberen we je meer inzicht te geven in dat wat de student de komende tijd te wachten staat in de opleiding. Zo hopen we je beter in staat te stellen onze studenten te begeleiden en van feedback te voorzien, zowel mondeling als schriftelijk in Scorion.

Korte terugblik op het afgelopen semester

In de onderwijseenheid 5A 'Leren voor het leven' leerden studenten vorm te geven aan actief (wereld)burgerschap in de klas. Dit deden zij door zich samen met de kinderen in te zetten voor een betere wereld, met behulp van onderwijs in sociaal ondernemen. Belangrijk bij dit ontwerp was dat niet de lesmethode of de ideeën van de student leidend zijn, maar de ideeën en initiatieven van de leerlingen. Aan de student de taak om de leerlingen hierbij goed te begeleiden én om lesdoelen op gebied van o.a. (wereld)burgerschap, Aardrijkskunde, Geschiedenis, NMT, GLV en Nederlands hieraan te koppelen.

In de onderwijseenheid '5B: Afstemmen op onderwijsbehoeften' gaven studenten een vervolg aan de geleerde lessen rond formatief handelen (uit semester 4), deze keer gericht op het onderwijs in subgroepen en ondersteuning voor individuele leerlingen. In de grootste leertaak lag de nadruk op pedagogisch handelen van de student en de vakken Wiskunde en Nederlands. Er werd gewerkt volgens het gedachtengoed van handelingsgericht werken. Twee kleinere leertaken worden gevormd door de vakken gezondheidskunde en logopedie & leerkracht, waarbij ook handelingsgericht werd gewerkt.

Waar werken onze studenten aan in de afstudeerfase?

De afstudeerfase bestaat uit drie semesters (6, 7 en 8), waarvan semester 6 al plaatsvindt in leerjaar 3 en semesters 7 en 8 in leerjaar 4. In de afstudeerfase maakt de student verdere stappen in de ontwikkeling naar een zelfsturende professional met een bewuste profilering. In deze fase volgen studenten aan de hand van interesses of ambities drie minoren van elk een semester. Elke minor richt zich op de bekwaamheden van de leraar basisonderwijs, maar elk met een andere inhoudelijke thematiek. Met deze minorkeuze geeft de student zijn pabo-diploma nog meer 'kleur'. In het derde en vierde jaar kiezen studenten uit de volgende minoren:

Minoren op de academie

- ICT & Digitale geletterdheid (IC)
- Pedagogische Kracht (PK)
- Kunst & Creativiteit (KC)
- Specialist Bewegingsonderwijs (BO)
- Wetenschap & Technologie (WT)
- Het oudere kind (OK)
- Cultuur & Identiteit (CI)

- Het jonge kind (JK)
- Wiskunde & Motivatie (WM)
- Kids for change (K4C)

Minoren in de praktijk

- Vrijeschool onderwijs (VS)
- Stadsbekwaam (ST; voorheen Urban Education)
- Gespecialiseerd onderwijs (GO)

Minoren elders

- Kies op maat (KM; minor op een andere hogeschool in Nederland)
- Studeren buitenland (SB; minor in het buitenland)
- Crossing Borders (CB; internationale stage)

Win-Win in de minoren

Elke minor is sterk gericht op de ontwikkeling van de student tot startbekwame professional. Studenten werken in een minor aan hun leertaken, die een open karakter hebben en die een mate van zelfstandigheid vragen die passend is bij het leraarschap. Studenten formuleren zelfstandig onderzoeksvragen die passen bij hun handelingsverlegenheid en betrekken hierbij betrokkenen in de school. Vanuit het concept 'Samen opleiden en ontwikkelen' is een relevante vraag: wat levert het de partnerschool op als je een student in huis hebt met een bepaalde minor? Waar zit de win-win situatie als het gaat om de ontwikkeling van de student enerzijds en de schoolontwikkeling anderzijds? In elke minor zet de student zijn 'onderzoekend vermogen' in om te werken aan leertaken die impact hebben op zowel ontwikkeling van de student als de praktijk van de stageschool. Zie bijlage 1 voor een figuur met meer informatie over onderzoekend vermogen.

Waar werken onze studenten aan in het zesde semester?

Hierna wordt een specifiek antwoord geformuleerd op de vraag naar 'win-win' voor de minoren, zoals die starten in semester 6 van het huidige studiejaar (2024-2025). Zie bijlage 2 voor informatie over twee bijzondere minoren. Als volgt:

- **Pedagogische Kracht (PK)**

Door het volgen van de minor Pedagogische Kracht leert de student af te stemmen op behoeften van individuele kinderen en op groepsbehoeften. De student kent zijn eigen kwaliteiten en ontwikkelpunten in de pedagogische interactie en heeft een onderbouwd actie- en interactieplan opgesteld dat direct ingezet kan worden in de groep. De student kan de pedagogische inzichten inzetten in de school om de kinderen in de groep passend bij hun behoefte te begeleiden en het team te inspireren, waardoor passend onderwijs vormgegeven kan worden.

- **Kunst & Creativiteit (KC)**

Een student die de minor Kunst en Creativiteit volgt/heeft gevolgd is een rolmodel als het gaat om het neerzetten en verbeteren van het creatieve klimaat in de groep, ondermeer door het inzetten van kunstvakken. De student heeft zich actief verdiept in de vormgeving van kunsteducatie en vormt hiermee een inspiratiebron voor collega's.

- **Specialist Bewegingsonderwijs (BO)**

De student van de minor ontwikkelt zich in het geven van kwalitatief goed bewegingsonderwijs (veilig, gedifferentieerd, intensief, gevarieerd met zelfregulering van de leerlingen). Ook ontwikkelt de student zich in het stimuleren van meer bewegen in en rond de school. De school kan zich daarbij ook ontwikkelen in de kwaliteit van bewegingsonderwijs (denk aan bewust inzetten van reguleringsdoelen, complexe activiteiten aanbieden of vanhulp verzorgen). De school trekt samen met de student op in het stimuleren van meer bewegen op school. Hierbij kan de school zich door ontwikkelen op aspecten passend bij bewegen in en rond de school.

- **Wetenschap & Technologie (WT)**

In de minor Wetenschap & Technologie ontwikkelt de student zich tot zaakvakexpert met een 'Wetenschap & Technologie bril'. Hij richt zich daarbij naar keuze op zijn eigen ontwikkeling in de klas of op de ontwikkeling van de school. Zo kan de student activiteiten, lessen, projecten ontwikkelen voor zijn eigen klas, de hele bouw of de hele school. Of hij richt zich op collega's met activiteiten als bijvoorbeeld een teamtraining, lessonstudy of een W&T leerlijn voor de hele school. Zo kan de student de school inspireren en/of ondersteunen bij de ontwikkeling van W&T in het curriculum.

- **ICT & Digitale geletterdheid (IC)**

In deze minor ontwikkelt de student zich op het gebied van ICT en digitale geletterdheid (DG). Sinds 2024 bestaan er (concept) kerndoelen DG. Daarnaast zetten veel scholen ICT in om het leren van leerlingen te versterken en verrijken, zoals Snappet, Gynzy en Kahoot maar ook bv Virtual Reality (VR). Binnen deze brede context van ICT en DG kiest de student een eigen focus, bv het verbeteren van rekenonderwijs met ICT of het stimuleren van mediawijsheid. Dit onderwerp kiest ze op basis van een verlegenheidssituatie of ambitie bij zichzelf, een verbeterkans in de klas óf een vraag of wens op schoolniveau. De student gaat vervolgens via ontwerpmethodiek Design Thinking met dit onderwerp aan de slag.

- **Het oudere kind (OK)**

In deze minor verdiept de student zich in het oudere kind. In de eerste leertaak staat het voeren van gesprekken centraal. Rijke gesprekken dragen bij aan de taal-, denk- en kennisontwikkeling van het oudere kind. Tevens dragen deze gesprekken bij aan de pedagogische relatie. De student onderzoekt wat voor gesprekken er worden gevoerd in de praktijk en ontwikkelt zijn interactievaardigheden door in de praktijk te oefenen met verschillende gespreksvormen. In de tweede leertaak verdiept de student zich in de POVO-procedure, waarin kansrijk adviseren centraal staat. De student leert, door samen met medestudenten een casus te bestuderen, hoe een onderbouwd schooladvies tot stand komt. Vervolgens verdiept de student zich, in samenwerking met de leerkracht van groep 8, in de totstandkoming van het (voorlopig)advies van twee leerlingen.

- **Cultuur & Identiteit (CI)**

In de minor Cultuur & Identiteit leren de studenten hoe je binnen een diverse groep leerlingen betekenisvol onderwijs kunt realiseren. De studenten gaan intensief aan de slag met hun persoonlijke ontwikkeling tot een cultuur sensitieve leerkracht die in staat is om een inclusief pedagogisch klimaat te creëren waarin elke leerling ongeacht zijn (culturele) achtergrond, zich gezien en gehoord voelt en waarin leerlingen onderling verbinding met elkaar voelen. Na het in

kaart brengen van de diversiteit binnen de groep, gaan ze voor de groep een reeks betekenisvolle onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren die de identiteitsontwikkeling van de leerlingen bevorderen. Tijdens dit proces worden de collega's in de praktijk betrokken en kan er wederzijdse uitwisseling en inspiratie plaatsvinden.

- **Het jonge kind (JK)**

Binnen deze minor leert de student vanuit spel in te spelen op de ontwikkelbehoefte van jonge kinderen. De student gaat allerlei ervaringen opdoen met (mee)spelen, waar eigen leervragen uit volgen, gekoppeld aan de doelgroep en het curriculum van de school. Deze leervragen gaat de student onderzoeken in de praktijk met als doel het ontwikkelen en toepassen van een passend onderwijsproduct (denk aan het thematiseren in de eigen groep en parallelgroepen, het organiseren van een studiedag over spel op de partnerschool, het verrijken van hoeken in de school met behulp van materialen, het ontwikkelen van een visiespel jonge kind etc.). Hierbij kan de student anderen (zowel binnen de school als medestudenten) inspireren. Ook wordt de student bekwaam in het toepassen van spelbegeleiding binnen de eigen groep, waarbij inspelen op de Zone van Naaste Ontwikkeling van jonge kinderen en betrokkenheid van zowel student als de kinderen centraal staan.

- **Kids for change (K4C)**

Studenten verdiepen zich tijdens de minor 'Kids 4 Change' in kinderrechten en op welke manier kinderrechten een plek hebben in het basisonderwijs. In de praktijk brengen zij de beginsituatie van de school op het gebied van kinderrechten in kaart. Vervolgens gaan zij onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren die gericht zijn op het verstevigen van de stem van het kind in het onderwijs. Tot slot stellen zij een advies op ten aanzien van de plek van kinderrechten op de praktijkschool.

- **Crossing Borders (CB; internationale stage)**

Een student die de minor Crossing Borders volgt, ontwikkelt zich tot wereldburger die zijn/haar oordeel uitstelt, kennis heeft van culturele verschillen en overeenkomsten, kritisch kijkt naar het onderwijs en meertaligheid en multiculturaliteit in een klas als mooie uitdaging én kans ziet. De student geeft het Praktijkleren vorm bij een van de buitenlandse partners. Een rode lijn door de minor CB is het verwerven van de ICOM (Internationale Competenties, KU Leuven). Ter voorbereiding worden onderwerpen als Interculturele communicatie, NT2, Content and Language Integrated Learning (CLIL), Meertaligheid, Sociaal Ondernemerschap, SDG's, Diversiteit, Inclusie en het Slavernijverleden behandeld. Hiermee kan de student zijn leerlingen en collega's inspireren op het gebied van internationale betrokkenheid en internationale vakkennis en burgerschapsonderwijs. De student heeft ook de mogelijkheid om de wereld de klas in te brengen voor zijn leerlingen door contact te leggen tussen zijn voormalige stageklas in Nederland en die in het buitenland, bijvoorbeeld door een videoverbinding en/of het uitwisselen van brieven.

- **Wiskunde & Motivatie (WM)**

Tijdens deze minor gaan studenten de motivatie van hun leerlingen tijdens de reken/wiskundelessen onderzoeken. Wat maakt dat ze plezier beleven aan het vak en wat zorgt ervoor dat ze minder geïnteresseerd en gemotiveerd zijn? Voelen de leerlingen voldoende zelfvertrouwen en hebben ze de overtuiging dat ze het vak wiskunde kunnen leren? Of zit de

angst om fouten te maken hun groei in de weg? Voelen de leerlingen zich voldoende eigenaar van hun eigen leerproces? Sluiten de activiteiten tijdens de wiskundelessen aan bij hun belevingswereld en hun denk en -redeneerniveau? Hebben ze eigenlijk wel ideeën over het nut en de waarde van wiskunde? Weten ze waarom het belangrijk is om wiskundig te leren denken? Als de student helder in beeld heeft wat er speelt in de groep, gaan ze mooi, interessant wiskundeonderwijs ontwerpen waarin ruimte is voor de motivatie en behoeftes van de leerlingen. En natuurlijk onderzoeken studenten ook hun eigen motivatie. Wellicht zijn bovenstaande vragen herkenbaar voor collega's in de school. Zo kan het leertraject van de student de school inspireren bij de ontwikkeling van wiskundeonderwijs dat duurzaam is, past binnen de dagelijkse onderwijspraktijk én waarin kinderen met zelfvertrouwen kunnen leren.

- Stadsbekwaam (ST; voorheen Urban Education)

Deze minor is gericht op het bevorderen van kansengelijkheid door het verzorgen van inclusief onderwijs in meertalige contexten. Het gaat daarbij om scholen in wijken zoals Overvecht en Kanaleneiland in Utrecht, maar ook in andere steden zijn er scholen waar veel kinderen zitten die te maken hebben met armoede, straatcultuur, migratie, gezinsproblematiek en taalachterstand. Het leren van studenten komt het beste tot z'n recht op scholen waar deze thema's sterk aanwezig zijn. Op deze scholen kunnen studenten veel leren en/of kan het leertraject van de student ook inspirerend zijn voor leraren die leervragen van studenten herkennen. Als een student een partnerschool heeft waar beschreven thema's minder spelen, dan is er een oplossing. De student kan er dan voor kiezen om op de onderzoeksdag op een school met een stadse context de leertaken uit te voeren. In dat geval brengt de student diverse leerervaringen de partnerschool binnen, waar de collega's dan weer kennis van kunnen nemen. Deze minor is een praktijkminor: ontwikkeld samen met scholen. Dit betekent dat je, naast theoretische kennis, veel gaat leren van kennis en kunde die in de praktijk is opgedaan. Met deze minor worden studenten naast startbekwaam óók stadsbekwaam.

- Gespecialiseerd onderwijs (GO)

Voor deze minor kiezen studenten die (nog) meer willen leren over hun pedagogische vaardigheden, over trauma-sensitief lesgeven, over de groepsdynamica van een specifieke doelgroep. Ze leren over de psychopathologie achter diagnoses als ASS, AD(H)D, PTSS, en angststoornis. Het is een kans om een bijdrage leveren aan de emancipatie en inclusie van een specifieke groep leerlingen. We hebben het dan bijvoorbeeld over leerlingen die moeilijk leren en/of een beperking hebben en zeer gevarieerde ondersteunings- en ontwikkelbehoeften hebben. Met name studenten die van plan zijn om praktijkleren vorm te geven in het speciaal onderwijs (SO), speciaal basisonderwijs (SBO), het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) of het praktijkonderwijs (PRO) zijn bijzonder uitgenodigd voor deze minor.

Als een student een partnerschool heeft waar beschreven thema's minder spelen, dan is er een oplossing. De student kan er dan voor kiezen om op de onderzoeksdag op een school voor gespecialiseerd onderwijs de leertaken uit te voeren. Tevens zijn de leertaken zo beschreven dat ook de student er ook op een reguliere school mee uit de voeten kan. In dat geval brengt de student diverse leerervaringen de partnerschool binnen, waar de collega's dan weer kennis van kunnen nemen. Deze minor is een praktijkminor: ontwikkeld samen met scholen voor gespecialiseerd onderwijs. Dit betekent dat je, naast theoretische kennis, veel gaat leren van kennis en kunde die in de praktijk is opgedaan.

Hoe is de afstudeerfase georganiseerd?

In semesters 6, 7 en 8 zijn minordagen op maandag en dinsdag. Ook zijn er tweewekelijks studiecoachbijeenkomsten ingeroosterd op maandag of dinsdag. Op woensdag, donderdag en vrijdag hebben studenten praktijkleren. Eén van deze drie dagen is de onderzoeksdag/zelfstudiedag voor minorgebonden activiteiten. In semester 6 is de woensdag de onderzoeksdag/zelfstudiedag en in semesters 7 en 8 kiezen de studenten de onderzoeksdag/zelfstudiedag in overleg met de school voor praktijkleren. In principe is de student op de partnerschool tijdens deze onderzoeksdag/zelfstudiedag, tenzij in overleg anders wordt besloten. Binnen het partnerschap van de Marnix Academie hebben we afspraken gemaakt over studenten inzetten in de formatie en betaald voor de groep. Op de website (www.marnixacademie.nl/partnerschap) lees je wat hierin de mogelijkheden zijn.

Wat vraagt dit van de begeleiding in de praktijk?

Feedback en feedforward spelen een heel grote rol in de ontwikkeling van onze studenten. Hiervoor gebruiken studenten het digitale programma Scorion. We hopen dat je ruimte wilt maken voor het uitvoeren van zojuist beschreven activiteiten, het geven van feedback via Scorion of het leren van beeldmateriaal.¹ Gebruik de dialoogkaarten (vindbaar op www.marnixacademie.nl/partnerschap of op <https://marnixacademie.my.canva.site/praktijkapp>) om het leren van de student in twee contexten (praktijk en theorie) te stimuleren. Tenslotte nog een verzoek: het gesprek tussen de student, mentor en schoolopleider over voortgangsformulier Praktijkleren 6 moet uiterlijk plaatsvinden in **kalenderweek 25 (15-19 juni 2026)**. Dit is van belang in verband met deelname van de student aan het opvolgende assessment. Hartelijk dank alvast!

Meer informatie nodig?

Wij hopen je hiermee een inkijkje te geven in het onderwijs van het zesde semester en wensen je een plezierige begeleiding van onze studenten toe. Neem gerust een kijkje in de digitale studieobjecten van de onderwijseenheden en/of kijk eens met een student mee. Mochten er naar aanleiding van dit bericht nog vragen zijn, aarzel dan niet om contact op te nemen met de Instituutsopleider die gekoppeld is aan jouw school.

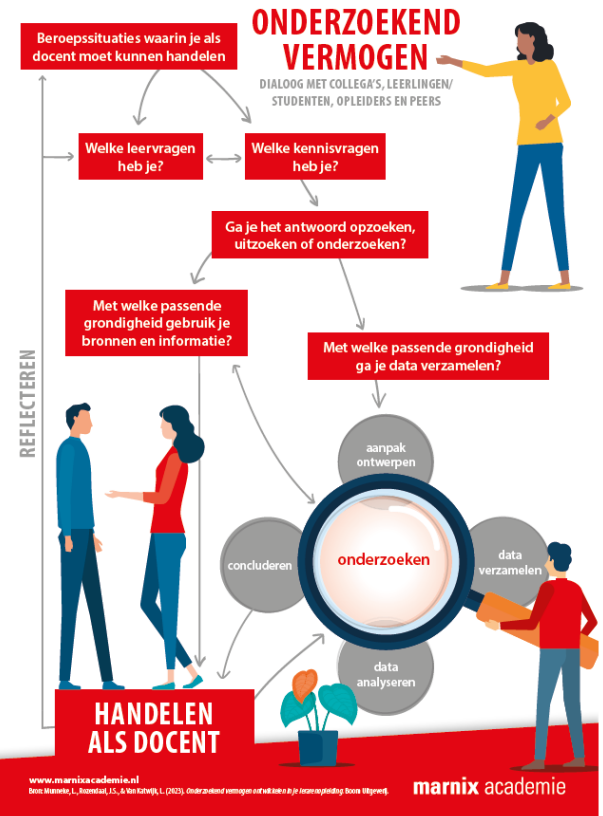
Met vriendelijke groet,

Namens de Marnix Academie,

Jessica Kuiper, *programmaleider Praktijkleren*
Koen Luijns, *onderwijsregisseur voltijdopleiding*

¹ Bij het maken van beeldmateriaal wordt gewerkt volgens de privacy-afspraken in het partnerschap (naar AVG). Het verwerken van beeldmateriaal door een student is in basis toegestaan maar alleen ten behoeve van de opleiding van de student. Het gaat hierbij om beeldopnames in de klas, zonder dat er één of een paar kinderen specifiek gevolgd en gefilmd worden en de student primair in beeld is. Dit beeldmateriaal wordt direct na verwerking verwijderd van opname-apparatuur, wordt niet gepubliceerd en wordt bewaard op de Marnix Academie, volgens de in het HBO geldende bewaartermijnen, in een beveiligde omgeving. Het materiaal is niet toegankelijk voor onbevoegden en wordt na de bewaartermijn vernietigd.

Bijlage 1

*Onderzoekend vermogen' in de opleiding	Onderzoekend vermogen op <u>afstudeerniveau</u> :
	Studenten laten zien dat ze in een hoge mate zelfstandig, in samenwerking met collega docenten hun beroepspraktijk kritisch kunnen bevragen en in staat zijn kwesties die zich daarin voordoen te contextualiseren met gebruik van secundaire én primaire bronnen.
	Studenten kunnen verwoorden waar en wanneer onderzoekend vermogen binnen de eigen beroepspraktijk ingezet kan worden en maken in hoge mate zelfstandig en weloverwogen keuzes in opzoeken, uitzoeken of onderzoeken tijdens het uitvoeren van beroepstaken.
	Studenten kunnen in hoge mate zelfstandig een diversiteit aan onderzoeksvragen beantwoorden die zich voordoen in hun dagelijkse beroepspraktijk.
	Studenten kunnen onderzoeksresultaten inzichtelijk maken (presenteren, schriftelijk communiceren) voor anderen en zijn in staat om (het begin) van een verandering binnen een school in gang te zetten.

Bijlage 2

In deze bijlage voor informatie over twee bijzondere minoren. Wellicht tref je studenten die hier voor gekozen hebben.

- Kies op maat (KM; minor op een andere hogeschool in Nederland)

Via Kies op Maat kunnen studenten modules volgen bij andere hoger onderwijsinstellingen in Nederland. Studenten hebben een zeer ruime keuze. Dat betekent dat studenten op www.kiesopmaat.nl een programma voor 30 EC kunnen uitzoeken passend bij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Vaak ligt het voor de hand dat dit een minor is binnen het educatieve domein, maar dit is niet noodzakelijk. De student volgt de minor aan de andere instelling en behaalt daar de studiepunten die behoren bij het programma. De student brengt in een volgende stage een bepaalde expertise mee (afhankelijk van de aard van de minor) die een team van de basisschool kunnen verrijken. Als een student bij een andere instelling een minor gaat volgen, betekent dit in principe dat het praktijkleren, via ons partnerschap, een half jaar stil staat. Bij het maken van deze studiekeuze heeft de student (voorafgaand aan de minor) een zorgvuldige procedure doorlopen, waarbij schoolopleider, studietoestel en examencommissie betrokken zijn. Het kan overigens wel dat praktijkleren onderdeel is van de gekozen minor, maar het praktijkleren wordt dan geregeld via de andere onderwijsinstelling.

- Studeren buitenland (SB; minor in het buitenland)

De Marnix Academie heeft zo'n 40 partners binnen Europa, veelal pabo's, waar het voor studenten mogelijk is om een half schooljaar vakken te volgen voor 30 EC. Elke partner heeft een ander aanbod van vakken in het Engels. Er zijn dan ook erg veel mogelijkheden. De student volgt de minor aan de andere instelling en behaalt daar de studiepunten die behoren bij het programma. Als een student bij een andere instelling een minor gaat volgen, betekent dit in principe dat het praktijkleren, via ons partnerschap, een half jaar stil staat. Bij het maken van deze studiekeuze heeft de student (voorafgaand aan de minor) een zorgvuldige procedure doorlopen, waarbij schoolopleider, studietoestel en examencommissie betrokken zijn. Door een semester in het buitenland te studeren, ontwikkel de student zich op verschillende gebieden. Studenten volgen onderwijs, dat wellicht in Nederland niet aangeboden wordt vanwege bepaalde expertise van dat land. De student ontwikkelt hierdoor internationale vakkennis. De student ervaart hoe er verschillend gekeken kan worden naar het vormgeven van (primaire) onderwijs. Daarnaast komt de student in aanraking met andere culturen, ontwikkelt zich op het gebied van interculturele communicatie en maakt ook een persoonlijke groei door. Denk daarbij aan zaken als zelfstandigheid en flexibiliteit. De student brengt in een volgende stage een bepaalde expertise mee, die een team van de basisschool kunnen verrijken.